

Hela havet stormar

På förskolan HallonEtt i Jönköping leder barnens nyfikenhet till byggandet av stora "levvärldar". Just nu är det ett stort och fantasifullt hav som tagit över avdelningen.

1 Före

Det ser ut som om hela havet sköljt in över avdelningen Bron på förskolan HallonEtt i Jönköping. Överallt står små fantasifulla konstruktioner av marina landskap i papper, textil och lera. På väggarna hänger fotografier och teckningar av sällsamma djuphavsfiskar, tillsammans med korta faktatexter. På en whiteboardtavla har någon bildat ordet bläckfisk med magnetbokstäver.

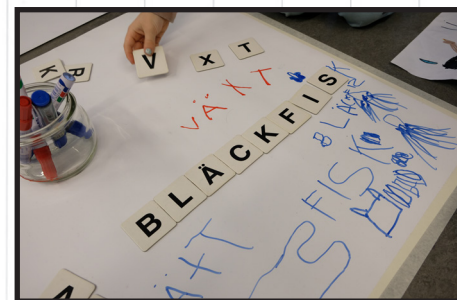
På HallonEtt arbetar man med "levvärldar" i kombination med utforskande projektarbete. I ett av rummen är det möjligt att bokstavligen dyka ner i havet, som består av en stor blå madrass befolkad av vattenväxter och fiskar. Allt är tillverkat av barnen själva. Förskolläraren Anna-Karin Grankvist släcker ner och tänder samtidigt en projektor som suggestivt lyser upp väggarna med en tecknad undervattensbild.

Anna-Karin Grankvist dyker efter fisk i "havet" tillsammans med barnen.

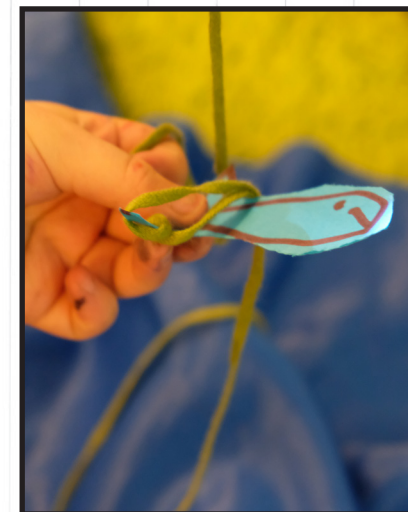
En helt egen undervattensvärld.

Barnen experimenterar gärna med ord kopplade till den aktuella levvärlden.

Anna-Karin Grankvist och Jeanette Thure är förskollärare på HallonEtt i Jönköping.

Under en dryg timme leker barn och förskollärare tillsammans – och hinner både bygga undervattenshus, fiska och fånga leoparder!

2

Under

Li, Karl och Rut är otåliga på att ge sig in i leken tillsammans med Anna-Karin. De har bestämt att hon idag ska vara en mamma som tar med sina barn på en picknick under ytan.

– Titta, mamma dyker nu, utropar Rut.

Under en knapp timme böljar sedan leken fram och tillbaka. Barnen bygger undervattenskojor och

räddar en hund från att drunkna. Stolar och filtar hämtas och förvandlas till en ubåt, som förvandlas till en bil som kan köras under vatten. När en lam-pa slocknar blir det natt och möjligt att försiktigt närma sig rummets bortre hörn, där några leopard-burar skymtar.

– Leoparder är nattdjur, säger Karl. De kan se i mörkret.

– Men oj, ropar Li efter en stund, havet börjar läcka!

Plötsligt måste alla återvända till madrassen och hjälpas åt för att rädda en närliggande stad från att översvämmas. Anna-Karin Grankvist tar hela tiden aktiv del i leken, hennes deltagande bidrar till barnens entusiasm och till glädjen i att tillsammans skapa och vara i en fantasivärld.

3

Efter

– Vi arbetar i projekt över lång tid och utgår alltid från vilka frågeställningar som finns både hos barnen och oss vuxna, förklarar kollegan Jeanette Thure efteråt. Den här gången började det med att ett av våra barn hade åkt båt på Munksjön här i närheten och kom tillbaka till förskolan och frågade oss om det finns fisk där.

Nyfikenheten väcktes även hos personalen och med hjälp av kommunens ekolog och biblioteket tog man reda på hur djurlivet i sjön såg ut. Sedan har utforskandet fortsatt i en process där lek, lärande och språkutveckling går hand i hand.

– Ord och bilder räcker inte alltid till. Vi glömmer ofta att barn uttrycker sig i sång, dans, måleri och byggen. Det är det du

ser här på avdelningen. Leken är också ett språk, och ett språk som du kan gå in i med hela kroppen.

Anna-Karin Grankvist fortsätter:

– Forskaren Gunther Kress tanke är att när barn ritat är det tecken, precis som ord är tecken. Och tecknen är redskap och inte ett mål i sig, vilket är en viktig skillnad. Intresset finns alltså redan där och att leka bläckfisk, måla en bläckfisk eller att skriva om en bläckfisk hör ihop. ”Jaha, finns det böcker om bläckfiskar också?”, sa ett av våra barn. De har ett ständigt sug efter nya verktyg för att uttrycka sig och därför blir processen meningsfull i sig.

Anna-Karin och Jeanette betonar att lekvärldarna ger dem en stark närvaro i arbetet och en fin närhet till barnen.

En projektor lyser stämningsfullt upp en av väggarna med en undervattensbild tecknad av barnen själva. Och Li har hittat en skatt!

Fyra ledstjärnor i arbetet med lekvärldar

1. Skrivspråkstillägnet måste kopplas till nyfikenhet, lek och berättande.
2. Tänk icke-linjärt istället för att arbeta med avgränsade teman. Lita på barnens nyfikenhet, våga pröva och gå i olika riktningar, till slut kommer säcken att knytas ihop.
3. En lekvärld ska vara en plats som även de vuxna vill utforska. Delta aktivt och närvarande i leken tillsammans med barnen.
4. Arbeta inte med ”leksaker” utan med ”öppet material”. En penna kan lika gärna vara en rymdraket som ett skrivverktyg.